

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ ĮSTATYMO NR. XII-336
1, 2, 3, 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
ANTRUOJU¹ SKIRSNIU IR 12 STRAIPSNIŲ PROJEKTO
(TAP NR. 22-1475(2); TAIS NR. 22-6690(3))**

2022-09-21 Nr. NV-2713

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – perkelti į nacionalinę teisę Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/126 nuostatas, išplėsti galimybes Lietuvoje auginti pluoštines kanapes, leisti auginti daugiau jų veislių, palengvinti pluoštinių kanapių gaminių tiekimo rinkai sąlygas, užtikrinti įstatymo nuostatų įgyvendinimą gaminant pluoštinių kanapių gaminius, kurių gamybos metu susidaro tarpiniai produktai, kuriuose *tetrahidrokanabinolio* (toliau – THC) kiekis viršija 0,2 proc., nustatyti ūkio subjektų atsakomybę bei poveikio priemonės šioje srityje.

3. Dabartinė situacija:

- 2021 m. gruodžio 2 d. Reglamente (ES) 2021/2115 numatyta, kad nuo 2023-01-01 pluoštinėms kanapėms auginti naudojami plotai laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais tik tuo atveju, jei auginamų veislių kanapėse THC kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,3 proc.
- Įstatyme šiuo metu nustatyta, kad leidžiama auginti tik įtrauktų į Bendrąjį žemės ūkio augalų rūšių veislių katalogą pluoštinių kanapių veislių augalus, kurių išdžiovintoje medžiagoje THC yra ne daugiau kaip 0,2 proc.
- Pluoštines kanapes leidžiama auginti pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių gaminių gamybai, sodininkystei arba moksliniais eksperimentiniais, selekcijos ir naujai sukurtų veislių ūkinio vertingumo tyrimo tikslais, siekiant jas įrašyti į Nacionalinį augalų veislių sąrašą. Pluoštinių kanapių augalus sodininkystei leidžiama auginti ne didesnėje kaip 0,1 ha žemės valdoje.
- Pluoštines kanapes šiuo metu leidžiama auginti tik atvirame grunte, o mokslinių tyrimų institutams, mokslo ir studijų institucijoms uždaruose gruntuose leidžiama jas auginti tik selekcijos tikslais.
- Tiekiant rinkai Lietuvoje bei ES pagamintus pluoštinių kanapių gaminius kiekviena Lietuvos Respublikos rinkai tiekiami tokių gaminių partija turi turėti Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto arba ES valstybių narių akredituotos laboratorijos išduotą laboratorinių tyrimų protokolą su tyrimų rezultatų vertinimo išvada; laboratorinių tyrimų protokolu patvirtinama, kad pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neviršija didžiausio leidžiamo THC kiekio, o importuojami gaminiai turi turėti trečiosios šalies atsakingos institucijos išduotą patvirtinantį dokumentą, kad THC kiekis tokiuose gaminiuose neviršija leidžiamos 0,2 proc. ribos.
- Laboratorinių tyrimų protokolu su tyrimų rezultatų vertinimo išvada nereikalaujama tik dėl iš pluoštinių kanapių sėklų Lietuvoje ar kitoje ES valstybėje pagamintų gaminių.
- Siekiant vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybos, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 proc. ribą, veiklą gali būti išduodami tiek leidimai užsiimti šia veikla, tiek jų dublikatai.
- Priežiūrą vykdančios institucijos ir jų atsakomybė nustatyta Vyriausybės 2021-12-01 nutarimu Nr. 992 patvirtintose *Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklėse*.

4. Projekto esmė – siūloma:

- nustatyti, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. Lietuvoje bus leidžiama auginti pluoštinių kanapių veisles, kuriose THC kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,3 proc. (t. y., didžiausia leistina THC kiekio riba auginamose pluoštinėse kanapėse nuo 0,2 proc. padidinama iki 0,3 proc., tačiau pluoštinių kanapių gaminiuose THC riba nekeičiama (lieka 0,2 proc.));
 - nebereikalauti, kad tiekiant rinkai iš pluoštinių kanapių pluošto pagamintus gaminius, būtų pateikiamas laboratorinių tyrimų protokolas su tyrimų rezultatų vertinimo išvada dėl THC kiekio tokiuose gaminiuose. Nustatyti, kad tiekiant rinkai pluoštinių kanapių gaminius, gamintojas turi nurodyti jų vartojimo paskirtį, taip pat patikslinti THC kiekio nurodymo nuostatas;
 - leisti pluoštines kanapes auginti ir kaip tarpinius pasėlius (įstatymas papildomas *Tarpinio pluoštinių kanapių pasėlio* sąvoka – tarp dviejų pagrindinių pasėlių sėjomainos lauke po tam tikrų metų birželio 30 d. pasėtas pluoštinių kanapių pasėlis, ir reikalavimais jo auginimui);
 - leisti mokslinių tyrimų institutams, mokslo ir studijų institucijoms pluoštines kanapes uždaruose gruntuose ar laboratorijose auginti ne vien tik selekcijos tikslais, bet ir kitais moksliniais eksperimentiniais tikslais (pvz., atlikti tręšimo, sunkiųjų metalų akumuliacijos, purškimo augalų apsaugos ar augimo reguliavimo produktais, drėgmės, klimato, šviesos sąlygų, dirvožemio kokybės įtakos pluoštinių kanapių augalams ar jų sudėčiai tyrimus);
 - atsisakyti nuostatos dėl leidimų vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybos, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 proc. ribą, veiklą dublikatų išdavimo;
 - nustatyti atsakomybę ir poveikio priemones (skyrimo tvarką ir terminus) už pluoštinių kanapių gaminių gamybos, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 proc. ribą, ir tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus. Kadangi neteisėtas disponavimas THC medžiaga užtraukia baudžiamąją atsakomybę, siekiant atgrasyti vykdyti pluoštinių kanapių gamybą, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 procento ribą, įtvirtinti, kad nustačius šios veiklos vykdymą neturint leidimo dėl neteisėto disponavimo narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis, turi būti informuojamas Policijos departamentas. Poveikio priemonės pagal savo kompetenciją skiria pluoštinių kanapių perdirbimą bei pluoštinių kanapių gaminių tiekimą rinkai prižiūrinčios institucijos (Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba);
 - nustatyti, kad už Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklių reikalavimų ir pluoštinių kanapių gaminių tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus juridiniam asmeniui skiriamos nuo 500 iki 1 000 eurų baudos. Už šių reikalavimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienus metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys baudžiami **nuo 1000 iki 2000 eurų** baudomis. Taip pat įtvirtinti baudų dydžio nustatymo, skyrimo ir išieškojimo principus, surašomo protokolo už įstatymo pažeidimus turinį, iškeltų bylų nagrinėjimo tvarką ir terminus, nutarimų bylose priėmimo bei nutarimų dėl baudų skyrimo apskundimo tvarką;
 - įtvirtinti, kad, pasibaigus licencijos galiojimo terminui (vieniems metams), jis nepratęsiamas.
- Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:**
- numatoma, kad priėmus Projektą bus sudarytos sąlygos auginti daugiau pluoštinių kanapių veislių, auginti jas kaip tarpinius pasėlius, palengvintos verslo sąlygos tiekiant rinkai iš pluoštinių kanapių pluošto pagamintus gaminius, taip pat bus labiau apsaugoma visuomenės sveikata ir gerovė.
 - pažymėtina, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

- Projektas derintas su Teisingumo, Ekonomikos ir inovacijų, Sveikatos apsaugos, Finansų ministerijomis, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Muitinės departamentu, Policijos departamentu, Valstybine augalininkystės tarnyba, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, socialiniais partneriais, mokslo institucijomis;
- ŽŪM organizavo tarpinstitucinius pasitarimus su suinteresuotomis institucijomis siekiant aptarti pateiktas pastabas ir suderinti skirtingas institucijų nuomones, ir atitinkamai patikslino Projektą;
- siekiant susitarti dėl institucijų atsakomybės taikant poveikio priemones už įstatymo pažeidimus ir suderinti papildomas pastabas, ŽŪM 2022-08-02 organizavo papildomą tarpinstitucinį pasitarimą (pateiktas pasitarimo protokolas). ŽŪM ir NTAKD nuomone, poveikio priemonės turėtų taikyti pažeidimus nustačiusios institucijos, kurios Vyriausybės 2021-12-01 nutarimu Nr. 992 įgalios vykdyti pluoštinių kanapių produktų ir gaminių priežiūros funkcijas (vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, priežiūros funkcijos apima ir poveikio priemonių taikymą). VVTAT, NVSC ir VMVT nuomone, šios institucijos turėtų tik nustatyti pažeidimus, tačiau poveikio priemonės turėtų taikyti NTAKD. Nutarta Projekte nustatyti, kad kiekviena institucija pagal savo kompetenciją nustačiusi pažeidimą turėtų taikyti ir poveikio priemones (skirti nuobaudas);
- pakartotinai teikiamas patikslintas Projektas, kuris suderintas darbo tvarka su Teisingumo ministerija, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Ekonomikos politikos grupe.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – Projektas įtrauktas į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (numatomas svarstymo mėnuo – spalio). Siūlome patikslintą Projektą plačiau aptarti Tarpinstituciniame pasitarime (II dalyje), ir, nesant esminių pastabų, svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37052098722; +37066842325, el. p. vaidas.talacka@lr.lt